

M.Ed. Semester - 3 (CBCS) Examination
Oct/Nov-2021 (NEW COURSE)
Elements of Bhartiya Chintan (Spl Core (New))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

(SECTION – 1)

- પ્રશ્ન 1 નીચેના ત્રણમાંથી બે પ્રશ્નોના જવાબ ૭૫૦ શબ્દોમાં આપો 20
1. મૂલ્ય એટલે શું? મૂલ્યોના સ્રોતો અને તેના મૂળ સ્વભાવને સ્પષ્ટ કરો.
 2. ભારતીય ચિંતન સંદર્ભે સામાજિક મૂલ્યો વિષે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
 3. ભારતીય સંસ્કૃતિમાં પાંચ મુખ્ય ગુણો વિષે સમજાવો
- પ્રશ્ન 2 (અ) નીચેના ત્રણમાંથી બે પ્રશ્નોના જવાબ ૧૨૫ શબ્દોમાં આપો 10
1. ભારતીય ચિંતનના સંદર્ભમાં વૈશ્વિક જીવન એટલે શું?
 2. ભારતીય ચિંતન પ્રમાણે વ્યક્તિની મૂળભૂત ફરજો શું છે? ઉદાહરણ સાથે સમજાવો
 3. રચનાત્મક પ્રક્રિયા તરીકે મૂલ્યો એટલે શું? ભારતીય સંદર્ભમાં સમજાવો.
- પ્રશ્ન 2 (બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો. 05
1. મૂલ્યની કોઈ એક વ્યાખ્યા આપો
 2. ભારતીય મનોવિજ્ઞાન સંદર્ભે મૂલ્ય એટલે શું?
 3. ભારતીય સંસ્કૃતિમાં મૂલ્યો સંદર્ભે પાંચ મુખ્ય ગુણોના નામ આપો
 4. સામાજિક મૂલ્યોના પાંચ નામ આપો.
 5. ભારતીય ચિંતન સંદર્ભે ચાર આશ્રમ કયા કયા છે?

(SECTION – 2)

- પ્રશ્ન 3 નીચેના ત્રણમાંથી બે પ્રશ્નોના જવાબ ૭૫૦ શબ્દોમાં આપો 20
1. ભારતીય સંદર્ભમાં સામાજિક મૂલ્યો અને તે સંદર્ભે પ્રવર્તમાન સમાજમાં પ્રવર્તતા મૂલ્યો વિષે વિવચનાત્મક ચિંતન લખો.
 2. આધ્યાત્મિક મૂલ્યો વિષે સમજાવી પ્રવર્તમાન આધ્યાત્મિક મૂલ્યો વિષે તમારો મત રજૂ કરો.
 3. મૂલ્ય શિક્ષણની પદ્ધતિઓ અને મૂલ્યાંકન વિષે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
- પ્રશ્ન 4 (અ) નીચેના ત્રણમાંથી બે પ્રશ્નોના જવાબ ૧૨૫ શબ્દોમાં આપો 10
1. ભાગવત ગીતા મુજબ સ્થિતપ્રજ્ઞના લક્ષણો જણાવો.
 2. મધ્યમમાર્ગ વિષે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
 3. તમારા મત પ્રમાણે મૂલ્યોના હાસ થવાના કારણોની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન 4 (બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો. 05
1. અષ્ટાંગ માર્ગોના નામ આપો.
 2. નિષ્કામ કર્મ એટલે શું?
 3. ગુરુનાનક પ્રમાણે કિરત કરો એટલે શું?
 4. મૂલ્ય શિક્ષણ માટેની કોઈપણ પાંચ વાર્તાના નામ આપો
 5. ધર્મપદ શું છે?

(ENGLISH VERSION)

(SECTION – 1)

- Q.1 Answer two of the following three questions in 750 words 20
1. What is value? Specify the source of the value and its nature.
 2. Write a detailed note on social values regarding Indian philosophy.
 3. Explain the five main virtues in Indian culture
- Q. 2 A Answer two of the following three questions in 125 words 10
1. What is universal life in terms of Bharatiya Chintan?
 2. What are the fundamental duties of a person according to Bharatiya darshan? Explain with an example
 3. What are values as a formative process? Explain in Indian context.
- Q.2 B Answer briefly the following questions: 05
1. Give a definition of value
 2. What is value in terms of Indian psychology?
 3. Name the five cardinal virtues in terms of values in Indian culture
 4. Give five names of social values.
 5. What are the four ashrams as per Bharatiya Darshan?

(SECTION – 2)

- Q.3 Answer two of the following three questions in 750 words 20
1. Write critical thoughts about social values in the Indian context and the values prevailing in the existing society.
 2. Explain about spiritual values and give your opinion about the prevailing spiritual values.
 3. Write a detailed note about teaching methods and evaluation of values.
- Q.4 A Answer two of the following three questions in 125 words 10
1. Explain the characteristics of Sthitpragya according to the Bhagavad Gita.
 2. Write a detailed note about the madhyam marga.
 3. Discuss the reasons for the decline in values in your opinion.
- Q.4 B Answer briefly the following questions: 05
1. Name the Ashtanga Marga.
 2. What is Nishkam Karma?
 3. What is Kirat according to Guru Nanak?
 4. Name any five stories for value education.
 5. What is Dharmapada?
